

Sygn. akt V Ua 20/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 listopada 2015 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Romuald Kompanowski (spr.)
Sędziowie:	SSO Piotr Leń SSO Ewa Nowakowska
Protokolant:	protokolant Anna Sobańska

po rozpoznaniu w dniu 19 listopada 2015r. w Kaliszu

apelacji pozwanego Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

od wyroku Sądu Rejonowego w Kaliszu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 28 maja 2015 r. sygn. akt IV U 4/15

w sprawie z wniosku **Z. G. (1)**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.**

o zwrot nienależnie pobranego świadczenia

Oddala apelację

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzją z dnia 18 września 2014r.:

- a) odmówił Z. G. (1) prawa do obliczenia zasiłku chorobowego za okres od 01 października 2013 r. do 31 marca 2014 r. ustalonego od podstawy wymiaru w kwocie 1 922,37 zł,
- b) przyznał prawo do zasiłku chorobowego za w/w okres obliczonego od podstawy wymiaru w kwocie 1 628,81 zł,
- c) zobowiązał ubezpieczonego do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego w kwocie 1 425,06 zł wraz z odsetkami liczonymi od dnia następującego po dniu wypłaty zasiłku do dnia wydania decyzji w kwocie 120,86 zł.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podniósł, iż na mocy wyroku Sądu Okręgowego w Kaliszu został ubezpieczonemu wypłacony zasiłek chorobowy za sporne okresy od 27 kwietnia 2013 r. do 08 lipca 2013 r. oraz od 01 lipca 2013 r. do 31 lipca 2013 r., co zobligowało organ rentowy do weryfikacji podstawy wymiaru wypłaconego zasiłku chorobowego za okres jak w decyzji poprzez przyjęcie za podstawę miesięcznego przychodu za miesiące od czerwca

2010 r. do lipca 2010 r. w kwocie 1 628,81 zł, nie zaś z ostatnich 12 miesięcy poprzedzających zachorowanie, tj. od października 2012 r. do września 2013 r. w kwocie 1 922,37 zł.

Nienależne świadczenie to różnica w wypłaconym zasiłku chorobowym przy uwzględnieniu w/w podstaw świadczenia.

Odwołanie od powyższej decyzji w części zobowiązującej do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego wraz z odsetkami w łącznej kwocie 1 545,92 zł złożył Z. G. (1).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania podtrzymując w pełni argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z dnia 28 maja 2015 r. Sąd Rejonowy w Kaliszu – IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił decyzję ZUS z dnia 18 września 2014 r. w zakresie objętym odwołaniem Z. G. (1) w ten sposób, że ustalił, iż odwołujący nie jest zobowiązany do zwrotu kwoty 1 426,06 zł tyłem różnicy w wypłaconym zasiłku chorobowym za okres 1 października 2013 – 31 marca 2014.

Powyższe orzeczenie zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne:

Odwołujący Z. G. (1) podlegał dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu z tytułu prowadzenia działalności pozarolniczej i w następujących okresach był niezdolny do pracy z powodu choroby:

- od 27 kwietnia 2013 r. do 08 lipca 2013 r.
- od 11 lipca 2013 r. do 31 lipca 2013 r.
- od 01 października 2013 r. do 31 marca 2014 r.

Wypłata zasiłku chorobowego za okres od 27 kwietnia 2013 r. do 08 lipca 2013 r. i od 11 lipca 2013 r. do 31 lipca 2013 r. nastąpiła dopiero po weryfikacji decyzji ZUS przez Sąd Rejonowy w Kaliszu prawomocnym wyrokiem z dnia 19 lutego 2014 r. wydanym w sprawie o sygn. IVU 267/13. Przy czym uprzednio nastąpiła wypłata zasiłku chorobowego za okres od 01 października 2013 r. do 31 marca 2014 r. ZUS wypłacając zasiłek chorobowy za ten okres, w podstawie wymiaru świadczenia uwzględnił okres 12 – stu miesięcy kalendarzowych poprzedzających okres zachorowania czyli okres od października 2012 r. do września 2013 r., tj. kwotę 1 922,37 zł.

Uwzględniając, iż pomiędzy od 27 kwietnia 2013 r. do 08 lipca 2013 r. i od 11 lipca 2013 r. do 31 lipca 2013 r., a okresem od dnia 01 października 2013 r. do 31 marca 2013 r. nie było przerwy dłuższej niż 3 miesiące kalendarzowe, podstawa wymiaru świadczenia za ten ostatni okres winna wynosić 1 628,81 zł.

Formułując podstawę prawną wyroku w oparciu o wskazane wyżej ustalenia, sąd rejonowy podniósł, iż zastosowanie przepisu w miejsce przepisu art. 48 ustęp 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tekst jednolity Dz. U. z 2014r., poz. 159) przepisu art. 43 w związku z art. 52 tej ustawy, sprawiło o niższej wysokości zasiłku chorobowego za okres 1.10.2013 – 31.03.2014 niż wysokość faktycznie odwołującemu wypłacona. Jednakże w ocenie tego sądu organ rentowy nie wykazał spełnienia przesłanek przepisu art. 84 ustęp 1 i ustęp 2 punkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych. ZUS bowiem nie udowodnił, iż odwołujący został pouczony ewentualnie miał wiedzę w zakresie treści art. 43 i 48 wyżej powołanej ustawy. Przy czym zdaniem Sądu nie były to przepisy powszechnie znane.

Niewykazanie przez organ rentowy świadomości po stronie odwołującego skutkowało uznaniem, iż różnica w wypłaconym zasiłku chorobowym nie jest świadczeniem nienależnym.

Istniały w tych warunkach podstawy do zmiany decyzji w zaskarżonej odwołaniem części.

Apelację od powyższego wyroku złożył organ rentowy wnosząc o zmianę wyroku i oddalenie odwołania. Podstaw do wniesienia apelacji skarżący upatrywał:

- w naruszeniu prawa materialnego tj. art. 43 i 48 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa oraz art. 84 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
- naruszeniu art. 233 § 1 k.p.c. poprzez naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów.

Odwołujący wniósł o oddalenie apelacji.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zważył, co następuje:

Przyjmując ustalenia poczynione przez sąd I instancji jako własne, Sąd Okręgowy uznał, że apelacja nie zasługuje na uwzględnienie gdyż zaskarżony wyrok odpowiada prawu.

Sąd Rejonowy przeprowadził prawidłowo ocenił analizę zebranego w sprawie materiału, wyciągając słuszne wnioski, bez przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów.

Spór w rozpoznawanej sprawie dotyczył ustalenia, czy ubezpieczony jest zobowiązany do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego za okres od dnia 1 października 2013 r. do dnia 31 marca 2014 r. wraz z odsetkami. Zasady zwrotu nienależnie pobranego świadczenia określa art. 84 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74 ze zm.). W myśl zawartej tam definicji nienależnie pobranym świadczeniem jest świadczenie wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenie była pouczona o braku prawa do ich pobierania; świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd organu wypłacającego świadczenia przez osobę pobierającą świadczenia. Organ rentowy wbrew obowiązującej zgodnie z art. 6 k.c. zasadzie kontradiktoryjności, nie wykazał, że odwołujący w spornym okresie pobrał nienależne świadczenie w rozumieniu wskazanej wyżej regulacji i po jego stronie wystąpiły okoliczności, które wskazywałyby na istnienie obowiązku zwrotu spornego świadczenia.

W ocenie sądu odwoławczego, sąd I instancji słusznie przyjął, że organ rentowy temu obowiązkowi nie sprostał i w tym zakresie Sąd Okręgowy w pełni podziela argumentację i rozważania Sądu Rejonowego, nie istnieje zatem konieczność ponownego ich przytaczania. W celu uzupełnienia rozważań prawnych Sądu I instancji, dodać jedynie należy, iż zgodnie z art. 84 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 13 października 1988 r. o systemie ubezpieczeń społecznych do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia z ubezpieczeń społecznych obowiązana jest osoba, która nienależne świadczenie pobrała. W ocenie sądu II instancji również i ta okoliczność nie miała miejsca w niniejszej sprawie, bowiem w chwili wypłacania spornego świadczenia w wysokości, jaką odwołujący otrzymał, było ono świadczeniem należnym. Niewątpliwie w chwili ustalania wysokości spornego zasiłku jego podstawa wymiaru została obliczona przez ZUS w oparciu o posiadane przez ten organ dokumenty i zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami. Nie można zatem uznać, że sporny zasiłek, w chwili jego przyznania był świadczeniem przyznanym lub wypłaconym na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd organu wypłacającego świadczenia przez osobę pobierającą świadczenia. Faktu tego nie może w zmienić późniejszy ponowne ustalenie podstawy wymiaru zasiłku chorobowego, bowiem okoliczności te nie istniały w chwili ustalania wysokości i wypłaty spornego zasiłku chorobowego.

W tych warunkach sąd II instancji na mocy art. 385 k.p.c. orzekł, jak w sentencji wyroku.